

Personskadekommittén
Cirkulär 4/2025

2025-07-09

Schabloniserade inkomstunderlag

"Ersättning för inkomstförlust motsvarar skillnaden mellan den inkomst som den skadelidande skulle ha kunnat uppbära, om han icke hade skadats, och den inkomst som han trots skadan har eller borde ha uppnått..." (SkadeståndsL 5 kap 1 § st 2).

För den skadade som har fast anställning när olyckan inträffar eller där en yrkesinriktad utbildning pågår är det oftast inga större svårigheter att bedöma inkomsten som oskadad. Däremot uppstår bedömningssvårigheter när den skadade är barn eller ungdom, eftersom man i de flesta fall ännu inte uppnått den ålder där man gjort tydliga vägval för sitt framtida yrkesliv. Ju yngre personen är vid skadetillfället desto svårare att avgöra vilka arbets- och inkomstförhållanden som ska ligga till grund för beräkningen av inkomsten som oskadad.

De schabloniserade inkomstunderlagen kan användas för barn och ungdomar som inte blir helt arbetsoförmögna men som fått en skada som påverkar yrkesvalet. De schabloniserade inkomstunderlagen kan även användas i andra fall där inkomstunderlag inte kan fastställas på annat sätt, t.ex. då barnet skadats i senare ålder då viss utbildningsinriktning kan skönjas men ingen klar yrkesinriktning finns. De schabloniserade inkomstunderlagen ska endast användas i de fall en individuell bedömning inte är möjlig att göra.

För barn och ungdomar som skadats allvarligt och blir helt arbetsoförmögna används i stället cirkuläret 3/2025 *Barnschablon*.

De schabloniserade inkomstunderlagen baseras på statistik från Statistiska Centralbyrån. Uppgifterna utgör medianlönen för den heltidsarbetande befolkningen på arbetsmarknaden.

Inkomstförlusterna beräknas genom en s.k. trappstegsmodell med intervallerna:

19–24 år

25–29 år

30–34 år

35–39 år

40–44 år

45–67 år

Skattningar av medianen av månadslön samt antalsuppgifter efter åldersgrupp och utbildningsnivå på hela arbetsmarknaden, år 2024¹

Uppdaterad tabell 2024 års löneuppgifter

Åldersgrupp	Utbildningsnivå	2024	
		Antal	Månadslön Median
19–24	Ej eftergymnasial utbildning	322 800	28 800
	Eftergymnasial utbildning	87 400	30 900
	Totalt	410 200	29 100
25–29	Ej eftergymnasial utbildning	210 200	32 000
	Eftergymnasial utbildning	211 900	36 200
	Totalt	422 000*	34 200
30–34	Ej eftergymnasial utbildning	247 200	33 600
	Eftergymnasial utbildning	311 800	39 800
	Totalt	559 000	36 800
35–39	Ej eftergymnasial utbildning	232 700	33 900
	Eftergymnasial utbildning	312 700	42 400
	Totalt	545 400	38 400
40–44	Ej eftergymnasial utbildning	215 200	34 500
	Eftergymnasial utbildning	294 300	44 600
	Totalt	509 400*	39 800
45–67	Ej eftergymnasial utbildning	1 058 000	35 300
	Eftergymnasial utbildning	956 000	46 800
	Totalt	2 014 000	39 900

* Att "Totalt" här inte är summan av antalet för "Ej eftergymnasial utbildning" och "Eftergymnasial utbildning" beror på avrundningar.

Utbildningsnivån "totalt" inkluderar både de som endast har gymnasial utbildning och de som har eftergymnasial utbildning.

Beräkning av inkomstförlust

En bedömning får göras i det enskilda fallet för att bestämma vilken av följande tre schabloniserade inkomstunderlag som bör användas.

- "Ej eftergymnasial utbildning"
- "Eftergymnasial utbildning"
- "Totalt"

Om ersättning bestäms utifrån "totalt" eller "ej eftergymnasial utbildning" lämnas ersättning för inkomstförlust efter faktisk eller tänkt avslutad gymnasieutbildning.

¹ Statistikuppgifter inhämtade från Statistiska Centralbyrån. För beskrivning av statistiken, se Statistiska Centralbyrån; KVALITETSDEKLARATION Lönestrukturstatistik, hela ekonomin 2024, AM0110

Om ersättningen bestäms utifrån "eftergymnasial utbildning" lämnas ersättning för inkomstförlust fr.o.m. den 1 juli det år den skadade fyller 22 år utifrån en treårig eftergymnasial studietid.

Inkomstunderlag för respektive åldersintervall

Inkomstunderlag beräknade utifrån 2024 års statistikuppgifter.

"Ej eftergymnasial utbildning"

19–24 år: $28\,800 \text{ kr} \times 12,2 = 351\,360 \text{ kr}$

25–29 år: $32\,000 \text{ kr} \times 12,2 = 390\,400 \text{ kr}$

30–34 år: $33\,600 \text{ kr} \times 12,2 = 409\,920 \text{ kr}$

35–39 år: $33\,900 \text{ kr} \times 12,2 = 413\,580 \text{ kr}$

40–44 år: $34\,500 \text{ kr} \times 12,2 = 420\,900 \text{ kr}$

45–67 år: $35\,300 \text{ kr} \times 12,2 = 430\,660 \text{ kr}$

"Eftergymnasial utbildning"

19–24 år: $30\,900 \text{ kr} \times 12,2 = 376\,980 \text{ kr}$

25–29 år: $36\,200 \text{ kr} \times 12,2 = 441\,640 \text{ kr}$

30–34 år: $39\,800 \text{ kr} \times 12,2 = 485\,560 \text{ kr}$

35–39 år: $42\,400 \text{ kr} \times 12,2 = 517\,280 \text{ kr}$

40–44 år: $44\,600 \text{ kr} \times 12,2 = 544\,120 \text{ kr}$

45–67 år: $46\,800 \text{ kr} \times 12,2 = 570\,960 \text{ kr}$

"Totalt"

19–24 år: $29\,100 \text{ kr} \times 12,2 = 355\,020 \text{ kr}$

25–29 år: $34\,200 \text{ kr} \times 12,2 = 417\,240 \text{ kr}$

30–34 år: $36\,800 \text{ kr} \times 12,2 = 448\,960 \text{ kr}$

35–39 år: $38\,400 \text{ kr} \times 12,2 = 468\,480 \text{ kr}$

40–44 år: $39\,800 \text{ kr} \times 12,2 = 485\,560 \text{ kr}$

45–67 år: $39\,900 \text{ kr} \times 12,2 = 486\,780 \text{ kr}$

Inkomstförluster för förfluten tid

För förfluten tid görs beräkningen av inkomstförlusterna år för år. På Svensk Försäkrings hemsida finns statistik för barnschablonen upp till 30 års ålder fr.o.m. 2006 och framåt i arkivet. Från de schabloniserade inkomstunderlagen avräknas den skadades faktiska inkomster som inhämtas från Skatteverket på sedvanligt sätt för varje år.

Inkomstförluster för framtiden

För framtiden görs beräkningen av inkomstförlusterna utifrån inkomstunderlagen för respektive åldersintervall och inkomstförlusterna bestäms som livräntor inom de framtida åldersintervallen. Avräkning görs med den skadades senast kända faktiska inkomster i varje åldersintervall. Förlusten för respektive åldersintervall värdesäkras årligen enligt reglerna om värdesäkring av skadeståndslivräntor.

Om aktuell statistik saknas för fastställelseåret kan sista året räknas upp i enlighet med PSKs cirkulär Schabloniserad uppräkningsmodell av inkomstunderlag, *cirkulär 4/2024*.

Pensionsförlust

Pensionsförlusten beräknas på sedvanligt sätt enligt Trafikskadenämndens beräkningsmodeller.

Övergångsbestämmelser

För de ärenden där bolagen börjat använda den tidigare barnschablonen men inte slutreglerat ärendena i fråga om inkomstförlust bör den nya barnschablonen alternativt de schabloniserade inkomstunderlagen tillämpas vid den fortsatta prövningen i nämnden. Det bör alltså vara prövningstillfället som styr när den nya barnschablonen ska tillämpas. Perioder för förfluten tid som är prövade i nämnden utifrån den tidigare barnschablonen kvarstår. Den nya barnschablonen gäller för framtiden och den fortsatta prövningen i nämnden.